

Министерски съвет

Портал за обществени консултации

(www.strategy.bg)

Проект на Наредба за здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 10.05.2024 г. - 08.06.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #10329-К

Област на политика: Архив - Здравеопазване

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на здравеопазването

Тип носител: Национално

С приемането на проекта на акт ще се отговори на обществените очаквания за постигане на благоприятна жизнена среда и създаване на условия за подобряване на качеството на живот на гражданите и прилагането на принципа „Здраве във всички политики“.

Като резултат от прилагането на новите разпоредби се очаква да се създадат условия за една здравословна урбанизирана среда в условията на съвременната реалност на нови технологии и дейности.

Адрес за изпращане на становища и предложения: dzk@mh.government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на здравеопазването

Адрес: София, София, пл. Света Неделя № 5

Електронна поща: press@mh.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Наредба - вер. 1.0 | 09.05.2024](#)

[Мотиви - вер. 1.0 | 23.05.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Ангел Буров (08.06.2024 12:36)

Становище на научна група и професионална организация

Уважаеми вносители, колеги и граждани,

Предлагаме на вашето внимание конструктивен опит за общи и конкретни предложения към проекта на наредба, който подкрепяме като съществуване въз основа на конституционни, законови и базирани изследвания и професионален опит в реалните български урбанизирани територии основания.

https://drive.google.com/file/d/1Azr-HBg1x7kq8Hvmppfnfr9fUxukjQqC/view?usp=drive_link

Необходимо е прецизиране и на процедурни и на съдържателни въпроси, като чрез допълващи инструкции произтичащи от текстове в наредбата би могло да се намери пресечната точка и равновесието между интересите и приноса на заинтересованите страни - институции, граждани, бизнес, експерти, учени.

Оставаме на разположение за диалог и осъвременяване на нормативната уредба в това поле с изключителна обществена значимост.

Автор: Ангел Буров (08.06.2024 12:32)

Становище на научна група и професионална организация

Уважаеми вносители, колеги и граждани,

Предлагаме на вашето внимание конструктивен опит за общи и конкретни предложения към проекта на наредба, който подкрепяме като съществуване въз основа на конституционни, законови и базирани на изследвания и професионален

опит в реалните български урбанизирани територии основания.

https://drive.google.com/file/d/1Azr-HBg1x7kq8Hvmppfnfr9fUxukjQqC/view?usp=drive_link

Небходимо е прецизиране и на процедурни и на съдържателни въпроси, като чрез допълващи инструкции произтичащи от текстове в наредбата би могло да се намери пресечната точка и равновесието между интересите и приноса на заинтересованите страни - институции, граждани, бизнес, експерти, учени.

Оставаме на разположение за диалог и осъвременяване на нормативната уредба в това поле с изключителна обществена значимост.

Автор: Nikolay Valkanov (07.06.2024 19:14)

становище на Сдружение за модерна търговия

Становището на Сдружение за модерна търговия е публикувано на сайта на Сдружеинето

<https://moderntrade.bg/news/%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%89%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d0%bc%d1%82-%d0%be%d1%82%d0%bd%d0%be%d1%81%d0%bd%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b5%d0%ba%d1%82-%d0%b7%d0%b0-%d0%bd%d0%b0%d1%80/>

Автор: Борис Борисов (07.06.2024 17:40)

Наредбата трябва да бъде оттеглена

Считам, че предложената наредба трябва да бъде оттеглена в този си вид.

1. Несъстоятелно е твърдението в мотивите, че *"не се очаква предложеният проект на акт да доведе до допълнителни финансови разходи за физическите и юридическите лица, които предвиждат да реализират инвестиционни предложения, за които е необходимо с ПУП да бъде определена и хигиенно-защитна зона."* **Нито услугите на изброените специалисти в чл. 18, нито участието на Органите на държавния здравен контрол (чл. 14) могат да бъдат безплатни!**

2. Самия подход за изброяване какво МОЖЕ да има в жилищни, смесени и нежилищни сгради е абсурден. Това се вижда при малко по-задълбочено разглеждане на предложения списък в Приложение 1 към чл. 5 ал.2: В партерен етаж на жилищна сграда **не може** да се разположат помещения за дейности като

- i. Пекарна за тестени изделия и ядки. Дори и да се приравни на „работилница за макаронени изделия“, тя не може да предложи на клиентите си прясно изпечени изделия, защото не може да работи в ранните часове на деня.
- ii. Художествена галерия
- iii. Малко ателие за химическо чистене и пране
- iv. Читалищна библиотека с читалня

- v. Помещение за предпечатна подготовка с три компютъра
- vi. Шивашко ателие с три шевни машини
- vii. Ветеринарен кабинет за домашни любимци
- viii. Стоматологичен кабинет или медицински кабинет
- ix. Адвокатска кантора
- x. Нотариална кантора
- xi. Офис на туристическа агенция
- xii. Офис на преводаческа агенция
- xiii. Административно помещение на държавна и/или общинска служба
- xiv. Аптека

Същевременно **може** да се разположат:

- i. Тапицерска работилница, в която се използват бои, лакове и лепила – без да се изисква отвеждане на вредности
- ii. Копирно бюро, в което се отделя озон – без ограничение на броя копирни машини
- iii. Ателие на скулптор, изработващ гранитни статуи – без да се регламентира може ли той да използва чук и длето
- iv. Бижутерско ателие – без да се регламентира може ли да се използва шлифовъчна машина

Аналогични нелогични изисквания има в раздела за еднофамилни жилищни сгради или нежилищни сгради в жилищни зони и територии, рекреационни зони и в територии и зони със смесено предназначение. В тези сгради **не може да се разположи:**

- i. Ресторант или кафе-сладкарница (но може да има заведение за бързо хранене?!).
- ii. Кинозала
- iii. Театрална зала
- iv. Библиотека
- v. Фитнес-зала
- vi. Медицински или стоматологичен кабинет, клиника за рехабилитация
- vii. Учебна зала
- viii. Копирно бюро
- ix. Административно помещение на държавна и/или общинска служба
- x. Магазин за хранителни стоки
- xi. Магазин за промишлени стоки
- xii. Аптека

Следвайки логиката на предложената наредба, може ли изобщо в град да се разположи кинозала, фитнес-зала, театрална зала, концертна зала? Къде може да има библиотека? Къде може да има медицинска или стоматологична практика? Ако следваме логиката на наредбата – само в самостоятелна сграда.

В нормативен акт може да се въведе смислено ограничително условие какво НЕ СЕ допуска в определени случаи (например в първи етажи на жилищни сгради или в самостоятелни сгради в жилищна/курортна зона), като забраните трябва да са обвързани с недопускане на наднормени нива на замърсяване (шумово, вибрации, миризми, химическо) за сградите, които изискват защита (както са цитирани в чл. 2

на проектонаредбата), а не да са абсолютни.

Без да се навлиза в детайли, предложената Наредба е в конфликт с вече действащи нормативи - като Наредбата за сервитутите на енергийните обекти например. В Приложение № 4 към чл. 11, ал. 8 се поставят изисквания, които са неясни и практически неизпълними в централната част на всеки български град. Например точка 3.3 забранява ИЗРИЧНО да се разположи встроен или пристроен трафопост в хотел, но допуска да се разположи в жилищна сграда?

Като цяло, защитата от шум, вибрации, електромагнитни полета, химически вредности е по принцип задължителна. Не може конкретни технически изисквания да се заместват с някаква практически неизпълнима разпоредба!

Описаният състав от Експерти в Раздел V е несъвместим с практиката и законовото изискване устройствените схеми и планове и инвестиционните проекти да се изготвят от лица с **правоспособност**.

Автор: Стоянка Димитрова (07.06.2024 15:24)

Вятърни електроцентрали / паркове

Извинявам се, материалите са входирани в Министерство на здравеопазването под номер 92-69 на 11.04.2024 г., в предния коментар имам техническа грешка, като съм изписала грешното министерство.

ИК Жива земя

Автор: Стоянка Димитрова (07.06.2024 15:21)

Вятърни електроцентрали / паркове

На 11.04.2024 г. от името на Инициативен комитет ЖИВА ЗЕМЯ изпратихме предложение за спешни законодателни промени, включващи въвеждане на Правилото 10х като изискване за спазване на минимално отстояние на ветрогенераторите от границите на урбанизираните територии в населените места. Материалът е входиран в деловодството на Министерство на земеделието под регистрационен номер 92-69. Към предложението са приложени научни доклади от световно признати университетски учени, които докладват вредите, които вятърните турбини нанасят върху здравето и поминъка на хората, живущи в близост до вятърни паркове. Научните доклади са придружени с преводи на български език.

Към материалите сме приложили подписка в подкрепа на исканото законодателно изменение с над 1000 подписа на хора, живущи в Община Вълчи дол.

Националният омбудсман в последствие се произнесе изцяло в подкрепа на искането ни и правото ни на живот в здравословна и благоприятна среда, без агресивно разположени вятърни турбини в близост до домовете ни по проекта на Добротич Уинд АД и CWP Europe.

Освен това, националният омбудсман е извършил проверка и подлага под съмнение законосъобразността на документи издадени от Областния управител на Варна, издадени в противоречие на действието на Закона за опазване на земеделските земи и изцяло обслужващи интереса на инвеститора.

Директорът на РЗИ - Варна, върна писмо, с което ни информира, че не е налице нормативна уредба в страната регулиращи нивата на нискочестотни звуци и инфразвук, генерирани от вятърни турбини, като ни подкрепи в искането ни за тази законодателна промяна.

Засегантите населени места от инвестиционните намерения на инвеститорите с интереси във вятърна енергия са около 46, а пряко засегнатите хора са около 50 хиляди човека в областите Варна, Шумен, Добрич и Силистра.

Никъде в проекта на тази наредба не се споменава темата инфразвук и неговото вредно въздействие. Не се изисква експерти в областта (то и в България не е ясно колко има такива експерти) да участват в изготвянето на здравните оценки. Единствено въвеждането на Правилото 10х би урегулирало някакво макар и минимално отстояние, което да предпазва здравето на заегнатите хора. В Наредбата няма нито думичка за това. Докладите по ОВОС игнорират проблема, сякаш не съществува. Налице са пострадали от вятърни паркове хиляди хора и семейства, от различни държави и континенти, декларират едни и същи симптоми и оплаквания, възникнали след пускане в експлоатация на вятърен парк до домовете им.

Да не говорим, че има и оръжие работещо с инфразвук, което в някои страни се използва за разпръскване на тълпи и групи хора - демонстранти. Част от симптомите, които причинява това оръжие съвпадат с описаните симптоми в научните материали, причината и за двете е инфразвук.

Моля, запознайте се с представените доклади и се погрижете за правата на хората. В противен случай, това ще е поредния нормативен акт, който ще обслужва интересите на малка група хора с много пари, които не се интересуват какво ще причинят на обикновени хора, живущи на територията на вятърни електроцентрали. Вече примери има много за законодателни промени обслужващи определни кръгове заинтересовани лица, а във вреда на хиляди български невинни и нищо не подозиращи български граждани. Наредбата следва да бъде преработена изцяло, за да изпълни очертаните мотиви към нея.

ИК Жива земя

Автор: БСК Пресцентър (07.06.2024 15:18)

Становище на БСК

Становището на БСК е публикувано на адрес <https://www.bia-bg.com/standpoint/view/33025/>

Автор: КИИП ЦУ (07.06.2024 12:34)

СТАНОВИЩЕ НА КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ (КИИП)

Становището на Камара на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП) по проекта на Наредба за здравните изисквания към урбанизираните територии е публикувано на сайта на ЦУ на КИИП:

https://kiip.bg/korespondencia/stanovishte_kiip_proekt_nareda_zdriziskvania-3210

Автор: Андреана Атанасова (07.06.2024 11:00)

Алианс на технологичната индустрия

На първо място, считаме че Проекта на Наредба следва да бъде **изцяло преработен след провеждането на предварителна широка консултация с всички заинтересовани страни, вкл. с телеком сектора, в хода на която да бъде изработен нов Проект на Наредба, който да бъде поставен на нова процедура за обществена консултация.**

Предложението ни е провокирано от чл. 1, ал. 1 от Проекта, съгласно който „*тази наредба се определят здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии*“, т.е. за **всички населени места, селищни образувания и индустриални паркове по смисъла на чл. 7, ал. 1 от Закона за устройство на територията (ЗУТ)**. Разпоредбата на чл. 3, ал. 1 от Проекта допълнително предвижда, че „*здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии са задължителни при устройственото планиране на урбанизираните територии, както и при инвестиционното проектиране и разрешаването на строителство в тях*“, т.е. изискванията на новата Наредба ще бъдат задължителни във **всички фази и етапи на строителния процес в широк смисъл по ЗУТ.**

Видно от горесцитираните текстове от Проекта, новата Наредба по чл. 34, ал. 2 от ЗЗ ще има **изключително широко приложно поле, като ще се прилага за всички сфери на обществения живот, вкл. за предоставянето на електронни съобщителни мрежи, физическа инфраструктура и свързаните с тях услуги.**

На следващо място, редица от текстовете на Проекта въвеждат допълнителни условия и документи, които да бъдат изисквани в хода на строителния процес по ЗУТ (например, новите проекторазпоредби относно подробните устройствени планове). Последното представлява **de facto разширяване с наредба (вторичен подзаконов акт) на закон (първичен нормативен акт), което е недопустимо.** Приложеният подход излиза извън границите, очертани от законовата делегация в нормата на чл. 34, ал. 2 от ЗЗ, според която наредбите на министъра на здравеопазването могат да уреждат здравните изисквания, **доколкото с друг закон не е предвидено друго.** В предложенията по конкретните разпоредби на Проекта по-долу посочваме отделни текстове на съответните закони, на които Проектът противоречи и следователно се отклонява от параметрите на законовата делегация.

Допълнително, своеобразното „дописване“ на ЗУТ е направено с **подзаконов нормативен акт по Закона за здравето, което също е недопустимо от гледна точка на Закона за нормативните актове (ЗНА), а и генерално в юридически смисъл.**

На последно място, в нарушение на изискванията на Глава втора „Оценка на въздействието на нормативни актове“ от ЗНА, Проектът не е придружен с предварителна оценка на въздействието.

Приложените към Проекта мотиви са представени съвсем общо, като по никакъв начин **не отговарят на изискванията и поради тази причина не могат да бъдат приети за предварителна оценка на въздействието по смисъла на чл. 18а от ЗНА.**

Автор: Андреана Атанасова (07.06.2024 11:00)

Алианс на технологичната индустрия

На първо място, считаме че Проекта на Наредба следва да бъде изцяло преработен след провеждането на предварителна широка консултация с всички заинтересовани страни, вкл. с телеком сектора, в хода на която да бъде изработен нов Проект на Наредба, който да бъде поставен на нова процедура за обществена консултация.

Предложението ни е провокирано от чл. 1, ал. 1 от Проекта, съгласно който *„с тази наредба се определят здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии“*, т.е. за **всички населени места, селищни образувания и индустриални паркове по смисъла на чл. 7, ал. 1 от Закона за устройство на територията (ЗУТ)**. Разпоредбата на чл. 3, ал. 1 от Проекта допълнително предвижда, че *„здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии са задължителни при устройственото планиране на урбанизираните територии, както и при инвестиционното проектиране и разрешаването на строителство в тях“*, т.е. изискванията на новата Наредба ще бъдат задължителни във **всички фази и етапи на строителния процес в широк смисъл по ЗУТ.**

Видно от горесцитираните текстове от Проекта, новата Наредба по чл. 34, ал. 2 от ЗЗ ще има **изключително широко приложно поле, като ще се прилага за всички сфери на обществения живот, вкл. за предоставянето на електронни съобщителни мрежи, физическа инфраструктура и свързаните с тях услуги.**

На следващо място, редица от текстовете на Проекта въвеждат допълнителни условия и документи, които да бъдат изисквани в хода на строителния процес по ЗУТ (например, новите проекторазпоредби относно подробните устройствени планове). Последното представлява *de facto* разширяване с наредба (вторичен подзаконов акт) на закон (първичен нормативен акт), което е недопустимо. Приложеният подход излиза извън границите, очертани от законовата делегация в нормата на чл. 34, ал. 2 от ЗЗ, според която наредбите на министъра на

здравеопазването могат да уреждат здравните изисквания, **доколкото с друг закон не е предвидено друго**. В предложенията по конкретните разпоредби на Проекта по-долу посочваме отделни текстове на съответните закони, на които Проектът противоречи и следователно се отклонява от параметрите на законовата делегация.

Допълнително, своеобразното „дописване“ на ЗУТ е направено с **подзаконов нормативен акт по Закона за здравето, което също е недопустимо от гледна точка на Закона за нормативните актове (ЗНА), а и генерално в юридически смисъл**.

На последно място, в нарушение на изискванията на Глава втора „Оценка на въздействието на нормативни актове“ от ЗНА, Проектът не е придружен с предварителна оценка на въздействието.

Приложените към Проекта мотиви са представени съвсем общо, като по никакъв начин **не отговарят на изискванията и поради тази причина не могат да бъдат приети за предварителна оценка на въздействието по смисъла на чл. 18а от ЗНА**.

Автор: Златан Златанов (07.06.2024 10:56)

От името на Консултативен съвет на браншовите организации в устройственото планиране.....

От името на Консултативен съвет на браншовите организации в устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството

След като се запознахме с предложеният проект за **Наредба за здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии** и мотивите към него Консултативният съвет на браншовите организации в устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството в който членуват: Камара на архитектите в България, Съюз на архитектите в България, Камара на строителите в България, Камара на инженерите в инвестиционното проектиране, Камара на инженерите по геодезия, Българска асоциация на архитектите и инженерите консултанти и Национална асоциация на строителните предприемачи, **подкрепя** становището на Камара на архитектите в България.

Считаме, че е необходимо, създаването на междуведомствена работна група, която да изработи нов проект за цитираната наредба.

София, 07.06.2024 г.

инж. Златан Златанов

Автор: Стоянка Димитрова (07.06.2024 09:24)

Въвеждане на Правилото 10х като изискване за определяне на санитарно-хигиенни зони

Моля да публикувате коментарите по предложения проект на Наредба, изпратени от ИК Жива земя. Налице са множество проекти за изграждане вятърни електроцентрали в плодородните земи от житницата на България и в непосредствена близост до домовете на хората от засегнатите населени места. Никъде в наредбата не се засяга урегулиране на вредно въздействие от инфразвук, шум, нискочестотни звуци и амплитудна модулация, все вреди, които нанасят ветрогенераторите върху здравето на хората. Въвеждане на Правилото 10х (отстоянието от урбанизираните територии до ветрогенераторите да бъде най-малко десет пъти общата височина ветрогенератора, която се измерва от основата на кулата до върха на витлото) ще спомогне да се смекчи вредното въздействие от ветрогенераторите върху здравето и живота на засегнатото население.

ИК ЖИВА ЗЕМЯ

Автор: Мая Симеонова (06.06.2024 11:38)

относно шума в жилищните сгради

Използваният в проекта израз „при нормирано работно време“ е неточен и реферира към служителите, наети на трудов договор, доколкото тяхното работно време може да е „нормирано“ или „ненормирано“, а не към гражданите – живущи в жилищните сгради, съответно към обектите, които по смисъла на чл. 1 от наредбата, подлежат на здравна защита. Предлагам в текста на Приложение 1, т. I.10, думите „при нормирано работно време“ да се заменят с думите - „с установено работно време в часовете между 8.00 и 22.00 часа“

Сериозен проблем съставлява генерирането на шум в околната среда от озвучителни уредби в откритите площи на заведения, които са разположени в жилищни сгради и озвучаването е включено през цялото работно време на обекта. Предлагам в Приложение 1, т. I.10, накрая да се допълни - „както и без използване на озвучителни уредби за озвучаване на откритите им площи.“

Да бъде уточнен капацитетът на заведения, които могат да се разполагат в жилищни сгради (шумът от 200 души, клиенти на заведение ще бъде съвсем

Автор: Йоан Каратерзиян (21.05.2024 13:38)

Наредбата е необходимо да се издаде съвместно с МРРБ

Съгласно § 23 от ЗР на ЗУТ, последният е специален по въпроси за устройството на територията. Следователно, участието на МРРБ като равноправна страна в създаването на нормативния акт е задължително.

Моля да се съобразите с това изискване.

Автор: Йоан Каратерзиян (21.05.2024 13:31)

Изискването за представяне на скици и копия от устройствени планове е утежняващо.

Изискването за предоставяне на информация, с която административният орган може да се снабди служебно е утежняващо и недопустимо.

Моля да отпадне изискването за предоставяне на скици и копия от устройствени планове.

Административният орган, който провежда административното производство може да се снабди служебно със скици, а устройствените планове - общи и подробни, се публикуват задължително за обществено ползване от административния орган, който е издал акта.

Автор: Мирослав Първанов (21.05.2024 08:41)

Становище на Български ветеринарен съюз

Становище

от Българския ветеринарен съюз

1. В проекта на наредба са цитирани и изисквания към ветеринарни лечебни заведения, които са част от ветеринарномедицинската практика, която пък е част от упражняването на ветеринарномедицинската професия и са уредени във множество специални закони и поднормативни актове, като Закон за ветеринарномедицинската дейност, Наредба 42 от 2008г. за изискванията към ветеринарните лечебни заведения и видът и обемът на ветеринарномедицинската дейност, която се извършва в тях, Закон за съсловната организация на ветеринарните лекари в България, Кодекс за добрата ветеринарномедицинска практика и т.н. Във връзка с националното ветеринарномедицинското законодателство и според европейските регламенти/РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/625/, компетентни органи са Министерство на земеделието и храните и Българска агенция по безопасност на храните. Освен това имайки в предвид, че ветеринарномедицинската професия е свободна и саморегулираща се такава, специалният закон - Законът за съсловната

организация на ветеринарните лекари в България, дава възможност на Българския ветеринарен съюз/БВС/ също да участва в регулирането на дейността на ветеринарномедицински лечебни заведения.

2. БВС настоява да се коригира приложение №1 от проекта на наредба, като т.5. „ветеринарни кабинети за животни-компаньони, груминг салони при недопускане на вредности в жилищната среда“ от т. II. „В еднофамилни жилищни сгради или в нежилищни сгради в жилищни зони и територии, рекреационни зони и в територии и зони със смесено предназначение“ се премести в т. I. „В жилищни сгради (в първи надземни етажи)“

Мотиви: Въвеждането на ограничението за ветеринарномедицински заведения по смисъла на чл. 26 от Закона за ветеринарномедицинската дейност е дискриминационно, неоснователно и без сериозни аргументи. По същата логика, трябва да се въведат и ограничения за лекарски кабинети и цели здравни центрове, които в момента функционират в жилищни сгради. Въведените строги норми в Наредба 42 от 2008г. на МЗХ за изискванията към ветеринарните лечебни заведения и видът и обемът на ветеринарномедицинската дейност, която се извършва в тях гарантират по категоричен начин здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии. В момента едни от най-модерните по световните и европейски стандарти ветеринарни клиники функционират в жилищни сгради. В тяхната биосигурност са инвестирани огромни финансови средства. Ако министерство на здравеопазването не се съобрази с нашите аргументи остава открит въпроса какво се случва с тези ветеринарни клиники, които функционират в момента и в тях има инвестирани милиони лева.

Те са създадени в период, в който не е имало такива специфични изисквания, като са съобразени с всички действащи закони и разпоредби. Прилагането спрямо тях на новите изисквания би довело до невъзможност за изпълнението им, прекратяване на дейността и загуби за милиони левове. България като член на ЕС трябва да гарантира правната сигурност и да не поставя неизпълними изисквания със задна дата към инвеститорите. Едностранното въвеждане на такива сериозни изисквания, които до момента изобщо не са съществували, неминуемо ще доведе до искове срещу държавата за обезщетения поради невъзможност за извършване на правно регламентирана дейност и от там загуба на направени инвестиции.

3. В проекта на наредба са посочени освен ветеринарномедицински заведения, също и животновъдни обекти и други обекти, пряко свързани с ветеринарномедицинска дейност. Същевременно в чл. 18 сред специалистите за извършване на здравно-хигиенната оценка не са посочени ветеринарни лекари. Ние се надяваме, че пропускането им е неволно и настояваме такива да бъдат предвидени и включени. Така ще се осигури обективна и безпристрастна оценка от специалистите в тази област.

4. С предвидения проект за наредба се засягат законните права и интереси на огромен кръг правни субекти от почти всички сфери на обществения и стопански живот. Това неминуемо ще доведе до срив на дейностите и производствата, доколкото наредбата изобщо не урежда заварените случаи, не дава срок за привеждане в съответствие там, където може, а предвижда забрана на

извършването на дейностите, които надвишават допустимите норми, без никъде тези норми да са определени.

5. Настояваме МЗ да оттегли проекта за наредба и да разработи нов такъв, който предварително да съгласува със заинтересованите министерства по сектори и дейности по примера на отменената през 2011 г. Наредба № 7.

Автор: Kalin Gavrov (14.05.2024 16:01)

Коментар 5

Прегледах мотивите към проекта за наредба. Не съм съгласен с две констатации:

- не се очаква предложеният проект на акт да доведе до допълнителни финансови разходи за физическите и юридическите лица, които предвиждат да реализират инвестиционни предложения, за които е необходимо с ПУП да бъде определена и хигиенно-защитна зона;

- прилагането на нормативния акт не изисква и допълнителни финансови и/или други средства, които да бъдат направени от компетентните контролни органи в рамките на изпълнение на функционалните им задължения и отговорности.

Набирането на екип за изчисление на санитарно-защитната зона няма как да е безплатно за възложителя. В зависимост от това колко ще усложните изчислението на размерът ѝ и колко лица ще следва да положат подпис, ще определи и цената.

Не ми се струва логично, някой да поема отговорност безплатно (чл.19, ал.3). Така изложеното твърдение в първо тире от мотивите, е категорично невярно!

Само изменението на данните в кадастъра, които се нанасят, т.е. добавянето на границите на санитарно-защитната зона ще струва доработка на електронния регистър на КАИС и то в милиони. Не казвам, че не трябва да не се нанасят тези граници, но казвам че ще струва милиони. А, те не са предвидени в бюджета на Агенция по вписванията, а и министърът на регионалното развитие и благоустройство е в пълно неведение.

Така изложеното твърдение във второ тире от мотивите, е категорично невярно!

Автор: Kalin Gavrov (14.05.2024 15:57)

Коментар 4

Относно компетентните лица в чл.18, ал.2 се изброяват краен брой такива с висше образование в определени точно изписани с наименование специалности, които са компетентни да участват в изготвянето на хигиенно-защитната зона, а

именно:

- експерти със специалностите, свързани със санитарно-хигиенните изисквания към строежите (лекари с придобита специалност в системата на здравеопазването по "Комунална хигиена", "Трудова медицина", "Обща хигиена", "Хранене и диететика", "Хигиена на детско-юношеската възраст", Токсикология, "Радиационна хигиена" и Радиобиология;

- инженери и архитекти с придобита специалност в системата на здравеопазването по „Санитарно инженерство“;

- инженери, физици и химици с придобита специалност в системата на здравеопазването по „Медицинска санитарна химия“, „Медицинска санитарна физика“, „Радиационна хигиена“, „Радиобиология“ и „Токсикология“);

и

- експерти със специалност в областта на екологията.

Мисля си, че тук се прокрадва откровен лобизъм, защото:

1. Не мога да си обясня, каква компетентност в строежите и извършване на дейности с вероятност за влияние върху човешкото здраве имат лекарите с придобита медицинска специалност „Хранене и диетика“ или „Хранене и диетика в детско-юношеска възраст“?

2. Практически ще натоварите до краен предел и малкото обучени физици, определящи радиационните дози за облъчване в рентгеновите лаборатории и лъчетерапии, макар според мен да са твърде малко инвестиционните предложения ползващи оборудване с радиолъчения.

3. Общо взето, освен няколкото тесни специалисти, които и без това са „кът“ в България, създавате работа за лица завършили екзотични специалности, и приходи за екзотични университети, за да бълват още повече лица завършили изброените екзотични специалности.

Моето предложение е кръга от лицата, компетентни да изготвят оценката да са задължително с придобито висше образование със степен „магистър“ в следните направления: медицина (най-вече общопрактикуващи медици, но и не само), химия, физика, биология, архитектура, строителство, геодезия, ландшафт, инженерни науки и екология.

Не е редно да изброявате точно наименование на специалности, защото това е неприкрит опит за налагане на лобистки интереси на университети.

Ще ви дам пример: чл.83, ал.2 и ал4 от Закона за опазване на околната среда във връзка с чл.16 от Наредбата за ЕО или чл.11, ал.4 от Наредбата за ОВОС.

Освен това, следва да се даде обхват (по компоненти и фактори на околната среда) на оценката за изчисление на размера на хигиенно-защитната зона. Според мен задължително трябва да има съобразно указания на РЗИ едно лице, което може да е медик, физик или химик, и още едно лице попадащо в посочения по-горе кръг от лица, т.е. да са две лица, защото ако за един ПУП се прави колектив от 10 човека, това ще стане изключително скъпо за възложителя.

За пример: В екологичните процедури, когато следва да се доказва разпространение на звукови вълни в околната среда не се ангажират акустични инженери или тон-режисьори, а лице с достатъчни познания по математика и физика, за да изчисли по емпирични формули с предварително определени коефициенти от множество изпитвания публикувани в научни списания или сборници, относно разпространението на звука.

Съответно при извършване на реални проверки за излъчване на шум в околната среда се ангажират специалисти от регионални лаборатории обучени да работят с шумомер, или подобни от частни акредитирани лаборатории.

Ето защо в наредбата трябва да се въведе текст със следното съдържание:

„За да се изчисли размера на хигиенно-защитната зона, чрез доказване на разпространението и разсейването на определените в обхвата за изчисление замърсявания в околната среда, може да се ползват официално заверени декларации от производители на съоръжение (инсталация или апаратура), математически модели или чрез изрично признати/утвърдени методи/методологии или софтуер от държавен орган на Р. България.“

Автор: Kalin Gavrov (14.05.2024 15:52)

Коментар 3

Съгласно чл.13 няма посочени никакви насоки, нито обективни методологии за изчисляване на размера на хигиенно-защитните зони.

Това само ще доведе до драстични разлики в размерите на защитните зони и субективизъм, за идентични ПУП, мащаб/капацитет/интензитет на извършвана дейност.

В отменената Наредба № 7 от 25.05.1992 г. за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда (отм., бр. 38 от 17.05.2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) имаше точно определени отстояния за защита.

Предложението ми е следното - в наредбата да се въведат минимални отстояния за защита и на база на тях да се доказва необходимост (защото и възложителят има интерес от по-голяма хигиенно-защитна зона) или изискване от РЗИ за по-голям размер от минимално заложеният в наредбата на основание фактори като мощност, капацитет, интензитет, климат, ландшафт, тип на строителство (ниско/високо), фоново замърсяване и прочие.

Да има възможност за доказване и на по-малка по размер хигиенно-защитна зона, предвид техническия напредък, но с условието да бъдат извършени замервания на реализираното инв. предложение от акредитирана лаборатория. Ако резултатите са в нормата, продължава да работи, но ако не са, моментално се издава заповед за спиране на дейността и се запечатва обекта, до изнасяне на оборудването, което емитира замърсявания в повече от декларираното за намаляване на защитната зона.

Автор: Kalin Gavrov (14.05.2024 15:50)

Коментар 2

В чл.14, ал.6 във връзка с ал.4 е предвидено изискване за наличие на становище от директор на РИОСВ относно оценка на риска за околната среда.

По същество това може да стане само чрез стартиране на процедура по уведомяване от Възложителя на основание чл.8 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми /Наредба ЕО/ или в определени конкретни (частни) случаи чрез процедура по уведомяване по чл.4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда /Наредба ОВОС/, когато ЕО се съвместява с ОВОС.

Описаното в чл.14, ал.4 от проекта за наредба изисква даване на предварително становище от директор на РИОСВ по евентуално незапочната/незавършена процедура по ЕО, в частност ОВОС. Т.е. за да се подаде заявление за изменение на ПУП на имот, трябва предварително да се получат две съгласия (абсолютни положителни предпоставки):

- от директор на РИОСВ в процедура по ЕО или ОВОС (частен случай);

- от директор на РЗИ в процедура по определяне на хигиенно-защитната зона.

Трябва да се има предвид, че:

- в процедурите по ЕО и ОВОС (специално в: преценяване необходимостта от ЕО или ОВОС; ЕО или ОВОС завършващи с доклад) са сериозно застъпени темите за здравословен риск на населението и отстояния от защитени обекти, с близък, но не еднакъв обхват и дефиниции;

- в процедурата по определяне на хигиенно-защитната зона се изисква информация, която задължително се подава в посочените по-горе по ЕО и ОВОС;

като налагащият се извод е, че е целесъобразно двете процедури да бъдат обединени в една обща, при изрично желание на възложителя.

По същество изискването в чл.18, ал.3, относно конфликт на интереси, не забранява колектива изготвящ документите в екологичните процедури да определи и размера на хигиенно-защитната зона според вредните влияния. Даже точно този

колектив, може да направи това най-добре.

Възможно е първо да се извърши екологичната процедура, и след това да се пристъпи към процедурата за определяне на хигиенно-защитна зона, само ако екологичната процедура завърши със становище на Директора на РИОСВ във връзка с процедурите по уведомяване за ЕО по чл.8 от Наредбата за ЕО и чл.4 от Наредбата по ОВОС.

Във всички останали случаи (завършили с Решение да не се извършва ЕО/ОВОС или завършили с доклад по ЕО/ОВОС) е подходящо процедурите да бъдат обединени в една обща.

В крайна сметка директорът на РИОСВ и специализирана администрация в РИОСВ следят/контролират за защита на околната среда, а директорът на РЗИ и специализирана администрация в РЗИ следят/контролират за здравословния риск и безопасност при хората.

И в сега провежданите екологични процедури директорът на РИОСВ е длъжен да уведомява директора на РЗИ за становище, когато има в обхвата по съответното приложение за преценяване необходимостта или задание на ЕО/ОВОС, изискване за доказване на безопасност за човешкото здраве и защита на здравни обекти.

Според мен е редно точно в обединена процедура, когато и двете институции (РИОСВ и РЗИ), получават в еднакъв обем и качество документи, данни и факти от възложителя, всеки да си вземе по компетентност своето решение.

Още повече, че директорите на РЗИ и сега издават здравно заключение по чл.18, ал.2 от Наредба 36 от 2009 г. със същото значение, т.е. съгласуване на ПУП в екологична процедура.

Ето защо предлагам тази наредба да се съгласува задължително (а защо не и издадена съвместно) с Министъра на околната среда и водите, и с Министъра на регионалното развитие и благоустройството, за да се избегнат излишни административни пречки и удължаване на срокове, за реализация на инвестиционни предложения, защото съгласно Приложение 6 към чл.16, ал.4 се дават изрични указания за необходими документи за одобряване на ПУП за обекти по чл. 11, ал. 1 и ал. 4.

Съвсем отделна причина е изискването в кадастъра да се нанасят хигиенно-защитната зона, което е изцяло в компетенциите на Министъра на регионалното развитие и благоустройството. Тук се изисква промяна в още подзаконови нормативни актове и това изисква задължително съгласуване.

Автор: Kalin Gavrov (14.05.2024 15:47)

Коментар 1

С две ръце съм за такава наредба.

Отмяната на Наредба № 7 от 25.05.1992 г. за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда (отм., бр. 38 от 17.05.2011 г., в сила от 17.05.2011 г.) се случи, не че е с отпаднала необходимост, защото тя третираше опазването на човешкото здраве, а не екологичното състояние на околната среда, а защото пречеше да се презастроят градовете.

Е, презастроихме ги, сега ще решаваме абсолютно нарочно и преднамерено създаден проблем.

В проекта за наредба не давате решение какво се прави със заварените случаи и това не е необяснимо. Кашата е отчайващо голяма, а и е обясним страха на държавата от дела за обезщетения.

Давам следното елементарно, но с мощно въздействие предложение, което няма да доведе до никакъв риск за държавата, а хората ще могат да сложат „в ред“ някои съседи.

И сега в чл.178, ал.4 от ЗУТ съществува забрана да се ползват строежи или части от тях не по предназначението им или в нарушение на условията за въвеждане в експлоатация.

Само че органите по ал.5 и ал.6 от същия член не си мърдат пръста да издадат заповедите, въпреки, че са сигнализирани от граждани, особено ако се отнася жалбата до ползването на самия имот за дейности в нарушение на ПУП-а.

Смея да твърдя, че огромен брой дейности се извършват в пълно нарушение на отредения ПУП на имотите.

Ето защо предлагам да се допълни чл.178, ал.4 и да придобие следния вид:

„(4) Забранено е ползването на поземлените имоти за дейности в нарушение на одобрен и влязъл в сила ПУП, както и на строежите или части от тях да се ползват не по предназначението им в нарушение на условията за въвеждане в експлоатация.“

Съответно ал.5 и ал.6 да се допълнят, както ал.4 с поземления имот.

Така ще се пресече из основи практиката да се изважда ПУП за едно, а да се извършва съвсем друга дейност.

Автор: Елисавета Новакова (14.05.2024 09:48)

Затваряне на модерните "килийни" училища

Училището е институция а не приземна стая, в която са събрани 20тина деца. Изолацията на класове от ученици се съпътства от липса на адекватна училищна социализация и обмен извън класа. Училищните ръководства да спазват даденостите и да предлагат възможност за обучение на брой деца според пространството, а не според желаните приходи в бюджета. Досегашните изнесени стаи за първокласници да се използват в бъдеще например за ателиета по труд и творчество и да се посещават от всички ученици на даденото училище на

ротационен принцип.

Автор: Елисавета Новакова (10.05.2024 20:48)

Климатици

Архитекти да планират естетически къде и как да се монтират климатиците на жилищните сгради и да се прави предписание относно шумоизолация. На фасадите на стари сгради да се забрани да се монтират климатици на стената/стените към улицата, изключение в невидимата/долна част на тераса.

Климатични инсталации в дворовете и по покривите на жилищни и обществени сгради да се шумоизолират при нужда.

Автор: Елисавета Новакова (10.05.2024 20:26)

Право на здравословна жилищна среда и брой директни слънчеви часове

Знаете ли, че на старите скици и макети на жилищни комплекси се отбелязваше и сянката на сградата по обед в ден на равноденствие. Защо ли?! Трите метра отстояние са съобразени с "правото на слънце" при две-три етажни сгради. Моля жилищата на новите сгради така да се планират, че да се гарантира брой часове директна слънчева светлина в жилищните помещенията в ден на равноденствие.

Автор: Елисавета Новакова (10.05.2024 20:14)

Застрояване на училищните дворове

Тенденция е да се строят спортни зали в дворовете на училищата. Може ли да определите колко дворна площ "здравословно" трябва да се полага на един ученик и по този начин да гарантирате на децата минимум площ в училищния двор. Брой класни стаи, брой ученици, спортни площадки в двора и зелена дворна площ трябва да съответстват едни на други.

Автор: Елисавета Новакова (10.05.2024 20:13)

Отстояние училищен двор и жилищна сграда

Моля да определите какво трябва да е "здравословното" отстояние между довара на едно училище и терасите на живущите.

В центровете на големите градове се строят шест етажни сгради на три метра от телена ограна на училище и до 70 процента от прозорците на жилищната сграда гледат към училищния двор, в това число спални помещения и всекидневни. Кой на кого какво трябва да забрани в случая за да се гарантира здравословна среда?! Имат ли право учениците да играят на двора и да "повикват" малко или трябва да се съобразяват с режима за спане на живущите и спящите над футболното и баскетболно игрище? Имат ли право децата да блъскат. тупкат топката на земята в нормираното учебно време?

Автор: Елисавета Новакова (10.05.2024 20:01)

Образователни центрове

Приложение № 1 към чл. 5, ал. 2

Моля да добавите също така образователни центрове, занимални, детски клубове по интереси и дори училища.

В големите градове дори елитните начални и основни училища "изнасят" класни стаи в приземните етажи под блоковете. Децата играят в междублоковите пространства или дори директно под терасите на живущите. Госпожите често използват свирки вместо да "викат подир" децата. През лятото тези класни стаи се дават под наем от училищата за частни летни занимални.

Моля да обърнете внимание на проблематиката и да гарантирате спокойствие на живущите, особено на онези с ненормирано работно време, които работят обикновено за да гарантират удобства и благоденствие за нормирано работещите и създават обществени блага.

Автор: Божидар Костадинов (10.05.2024 15:54)

Точно дефиниране на "нормирано работно време"

Предлагам терминът "нормирано работно време" навсякъде в наредбата да бъде заменен с конкретен времеви диапазон (от ..... часа до..... часа), за да се избегне разнопосочното му тълкуване.

История

Начало на обществената консултация - 10.05.2024

Приключване на консултацията - 08.06.2024

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.